

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 2 號

sikudanan nua 'emuma katjaisangas

katjaisangas apakata 'emuma, penili'an an ta kadjunungan a 'a'umain,
kumalji a calisilisi a kazatazatan, lemavis saljemama samavacuk. nuljemama
demaicanan ta indatan, kemasizaya a papedjek nuljemama, lja gemaljugalju
apasalauz asapuy, tuinika maljama tuzuma cemecemel, gemagalj tacawcau
tasacemel. numakaljama 'emuljic sakavacuk, pavatjen a'au kata kasiv sana
semangatj. kumalji aidangadangas aicevaceva, ikanga samacunu' atalem.

akay nivuvu, pasusu sakamaya tua sivaikan nukaljaneman, namapenetj
tuanema sitaleman. nusangasan a 'iljas mavacuk 、 nusikamusalj kata tjelulj
a'iljas temugut, temalem tua 'arizang, nusikatjelulj kata simatjelj
a'iljas ki 'emusul temalem ta tjalav, nusikalimalj kata nemelj a'iljas masik,
nusika pitjulj a'iljas kiva'u, nusikavalulj a'iljas kemaure/kitjalav. tazua
tjemiljuwal tagang 'iyav. patagilj amasalut, nusikasivalj a'iljas midjaudjav
kiljumai, nu sikasimulu' a'iljas ki'arizang, nusikasimulu' katu
ita'iljas 'emivaz/kivasa, nusikasimulu' katu drusa a'iljas cemapa manaradj,
numasucavilj makayanga kivurati kipuk. mayatazua saliman tua 'emuma
asikudanan a ljemitacavilj.

azua sikasengseng aturivecan izua sikaw, tjakit/ce'eljav, karangu/huc,
cepeng, kakesir, vuka, vukavuka, kawjav/tuki, tjatjukun, kuacuy, ridraridr.

a ramaljemaljeng nu penaula ta kadjunungan, pilja'edi ta upu' a
temalem ta malaing tu ljanay, 'arizang, puk kavatiyan, djaudjav... tu
sitalem a pitua tinugutan. ljakua a talem, tja pacacadjacadjayin.

numakatugut sa 'udjalji, nusipakatjelulj nusipakasimatjelj tja luiluvu.
nuljemigiljigimanga, nukadrusadrusanga numautjeluanga, patagilj itjen a
masik. numasiasik itjen aza namavalid ta pakakiluvavud, aza kiniveljuc,
tja sitavalj tazua lualua a va'u. nutjemangepuanga a va'u, ki'au apadjulu tu
semanpakpak sapakelayan a lalaya a kungkung, tua sivilad ta 'aya'ayam;
saremuar auta tua kaizuanan nuzemazav.

nulemangeda ta zaing na kerilj, tja legelegen aza kungkung, cabcabu
azapakpak, pay miperper a mavilad aza kerilj! numasepelj makaya cempu ta
cepeng ta karangu, teme'ic ta sikaw, samaretjaucikecikel masasenay.
nupulavay marepusaladj a kakedriyan a zemazav a patjekiva'u. matu palamu
a 'adav samasulem, nupakacadjaja siulay tua tapav, izua mauma' auta.

早期的農事

早期農事會在山上選好耕作地，不論陡坡地或平坦地，先伐樹、燒雜草再鬆土。

種植任何作物有一定的季節，何時該適合種什麼就該種什麼，完全是依據時序節令運轉做農事耕作。

每次完成了播種工作，老人家會在空地處、石堆坡坎邊種植其他雜糧，如長豆、地瓜、樹豆及各式豆類或玉米。

當小米播種後，在呈現兩片或三片的初芽時就開始除草。這期間要常巡視小米田，小米結穗以後，就要採刺竹，以備製作趕鳥器。製作趕鳥器完成了以後，即開始建製竹編的平台，搭建草寮，以備看守小米園。

一旦聽到麻雀的聲音，及時搖動趕鳥器，如此便可將其趕跑。而看守小米園的人可以一邊做手工一邊看守鳥兒們的動靜，如果有伴還可以聊天、甚至對唱歌謠！到了假期，小朋友也來幫忙，這段時間可以不時地聽到趕鳥聲此起彼落，好熱鬧！這樣一直反覆到採收小米才忙完。時間很好打發，很快地到了傍晚，較遠的可能住工寮或下山回家。